Risikoanalyse

- hvordan gjøre analysen i Qm+?

Skal vi bruke Aktivitetsplanen eller Meldingsmodulen?

Hva er forskjellen mellom en Beredskapsplan og en Plan for risikoanalyse?

Skal alle medarbeiderne delta, eller holder det med bare en arbeidsgruppe?

Hvordan kan virksomheten gjøre Risikoanalysen med ett skjema, og likevel favne alle avdelingers behov for risikoanalyse?

Prinsipper i oppbyggingen av skjemaet:

- Hva skal alltid være utgangspunktet?
- Hvor legger du opp oppgavene, deloppgavene, MUH-ene (Mulige Uønskede hendelser)?
- Hvor og hvordan dokumenteres analysene?

Hvem ser resultatene av risikoanalysen, - hvor i Qm+?

- Lederne
- Verneombudet
- Medarbeiderne.

Hvordan reviderer du fjorårets analyser?

Vedlegg: Eksempler.

Om forandring.

Et forsøk på å illustrere de interne og ytre omstendighetene som påvirker alle forandringer, - uansett virksomhet.

Forandring kan skape usikkerhet.

- Er man usikker øker risikoen for at virksomhetens mål ikke oppnås.

To påvirkningskrefter forandrer ethvert fenomen:

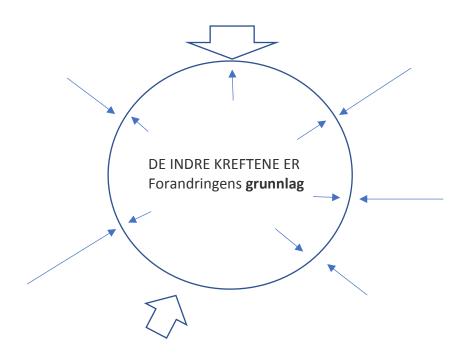
- 1. De ytre kreftene, (årsakene), som er forandringens vilkår, og
- **2. De indre kreftene** (årsakene), er organisasjonens ressurser, mennesker, kunnskaper, utstyr, m.m.

Bestem hvor du vil sette grensen mellom de indre og ytre kreftene, her illustrert med den sirkel (som kan være kommunen, bedriften eller avdelingen). Identifiser kreftene: De du må ta hensyn til, men ikke kan gjøre noe med, og de indre kreftene du kan gjøre noe med.

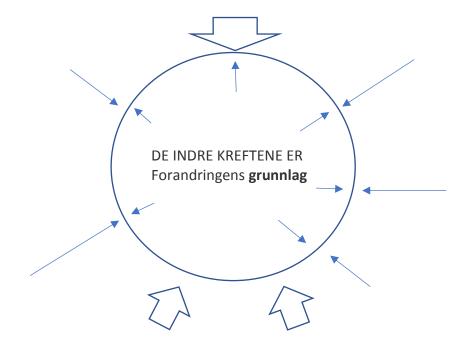
Risikoanalyse

Øvelse:

- 1. Sett navn på pilene i din bedrift/avdeling. Både de ytre og de indre pilene.
- 2. Hva er viktigste «Indre ressurs»?

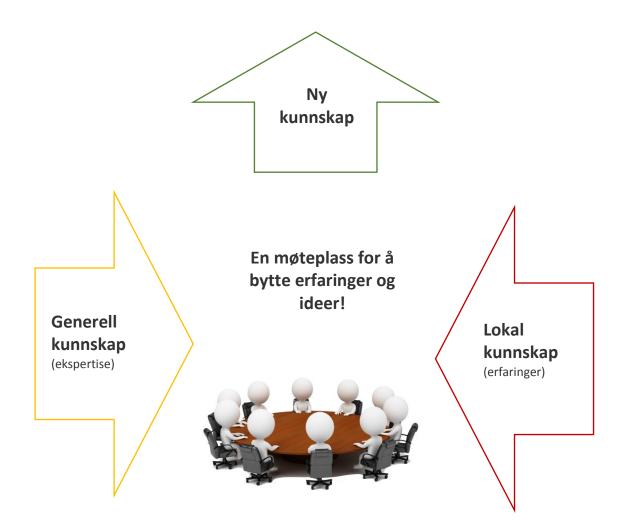

Beredskapsanalyse for en kommune: Hva heter de ytre pilene?

Ledelse er pedagogikk

Hvordan oppstår ny kunnskap, og dermed nye muligheter?

Qm+ inneholder IKKE:

- politikken, målene, mandatet, eller forpliktelsen til å styre risiko
- erklæringene (politikken), intensjonene, ressursene eller planene for å redusere risiko.
- Risikostyringens praksis. Det gjøres av virksomhetens ledelse og medarbeidere i Qm+

Anbefaling: Gruppearbeid.

Kommunikasjon og konsultasjon, kfr. Pkt. 2.12 i ISO 31000 – 2009 Se også systemkravene i alle internkontrollforskrifter. Eks. § 5 i HMS-forskriften.

Definisjoner:

Risiko = virkningen av usikkerhet knyttet til et mål.

Risiko = Sannsynlighet x Konsekvens

Qm+ har et rammeverk for risikostyring:

- Hvor lederne og medarbeidere kan identifiserer organisasjonens risiko, og analyserer disse.
- Som beviser hvordan lederne overvåker (risiko), og dokumenterer uønskede hendelser.
- Som dokumenterer tiltak som reduserer risiko, og sørger for kontinuerlig forbedring.
- Som er integrert i virksomhetens produksjon av tjenester, varer m.m.

Risikoevaluering – (sammenligning)

- Er en prosess hvor vi sammenligner resultatene av en risikoanalyse med risikokriteriene,
- for å bestemme om en risiko kan aksepteres/tolereres.

Risikokriterier

- Risikokriterier bygger på organisasjonens mål,
- Kan utledes fra krav i standarder, lover og politikk.

Risikovurdering

- Er en prosess i tre faser: 1. Identifisering, 2. analyse og 3. evaluering.

Risikokilde

- Et element (oppgave, utstyrsbruk) som har en iboende potensial til å forårsake risiko.

Restrisiko = uidentifisert risiko, som man tar for egen regning

Risikostyring:

- Skaper verdier
- Er en integrert del av alle organisasjonens prosesser
- Gjelder spesifikt usikkerhet, hvordan ta hånd om usikkerheten?
- Er en skreddersydd prosess, tilpasset eksterne og interne forhold (kontekst).
- Er en åpen og inkluderende prosess.
- Tilrettelegger for kontinuerlig forbedring.

Qm+ er rammeverket som gir grunnlaget for å integrere risikostyringen på alle nivåer i organisasjonen.

ANBEFALING: START MED OPPGAVEN og tilhørende deloppgaver

- Hva skal virksomheten levere?
- Hva er Mulige Uønskede Hendelser? (MUH)

Hvordan gjør vi dette i Qm+? – se også vedlegget side 11.

For 15 år siden startet vi med en liste over Mulige Uønskede Hendelser. (MUH). <u>I dag</u> starter vi med OPPGAVEN, dens tilhørende deloppgaver, utstyrsbruk,

- OG supplerer med Mulige Uønskede Hendelser.

For 15 år siden brukte vi AKTIVITETSPLANENs lister med uønskede hendelser – uavhengig av oppgaver.

I dag bruker vi Meldingsmodulens Risikoskjema som har:

<u>Venstre kolonne</u> med Hovedoppgaver, tilhørende deloppgaver og MUH-er.

<u>Høye kolonne</u> har analysekategoriene: Materiell skade, Personskade, Miljøskade, Omdømmeskade, Økonomisk tap.

<u>Midtspalten</u> har tekstfelter hvor analysen kan beskrive MUH, omstendigheter eksterne og interne, sannsvnlighets

- og konsekvensreduserende tiltak, samt navn på deltakerne som gjorde analysen.

Hvorfor bruker vi meldingsmodulen?

- Det er den som gir størst fleksibilitet i oppbygging av en prosess og struktur i utfyllingsskjemaet:
 - Lages med såkalte avhengigheter.
 - Snarveier til relevante styrende dokumenter kan legges opp fra selve skjemaet og dets kategorier.
- Det er Meldingsmodulens ulike skjemaer/skjematyper som gir grafoversiktene, og dermed de viktige analysemulighetene:
 - o For eksempel mellom RUH-er og MUH-er.
 - o For eksempel når analysen skal revideres årlig.
 - Det er her virksomheten kan arkivere analysene, og vise utviklingen av det forebyggende arbeidet.
- Viktig er også den nye ISO-9001: 2015 standardens krav om et prosessbasert kvalitetssystem. Som betyr:
 - Ta utgangspunkt i oppgavene, og oppgavenes eventuelle rekkefølge og tilhørende mulig deloppgaver og MUH-er.

Da kan venstrekolonnene i alle meldingsmodulens skjematyper gjenbrukes, enten skjemaet handler om:

- RUH
- Logg, sjekklister
- Risikoanalyse
- Oppdragsmelding
- Revisjonsmelding.

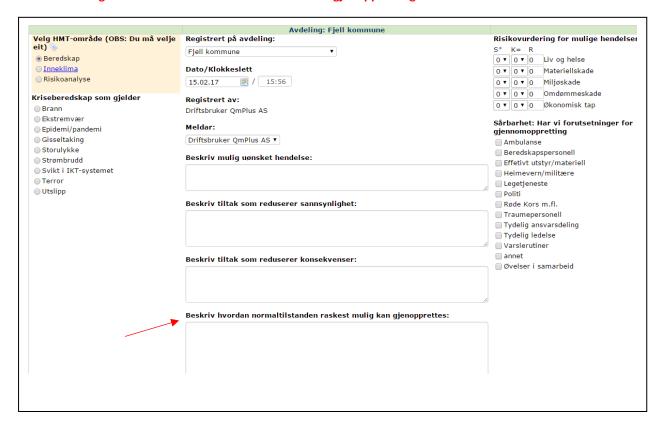
Det er høyrekolonnen som er ulike i disse skjemaene:

- RUH har årsaks- og konsekvensanalyse. Direkte årsak og bakenforliggende årsaker.
- Logg har sjekklistene,
- Risikoskjemaet har $R = S \times K$
- Oppdragsmelding har antall timer brukt på oppdraget (Vaktmestermelding)
- Revisjonsmelding har egen kategorigruppe med alle prosedyrer og instrukser (som tilhører de ulike oppgavene).

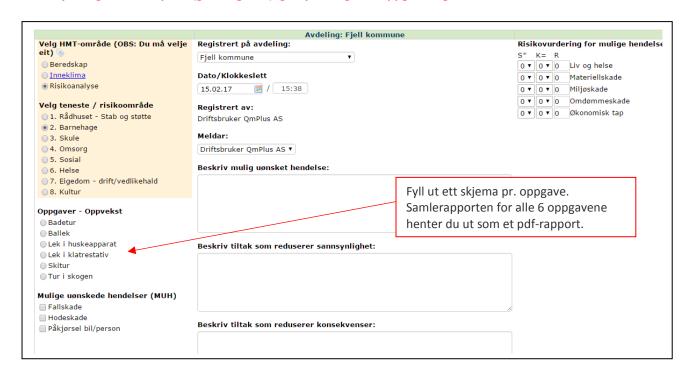
Eksempler på skjemainnhold og oppsett

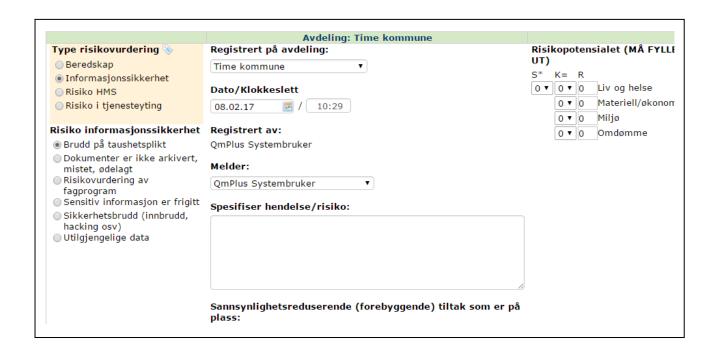

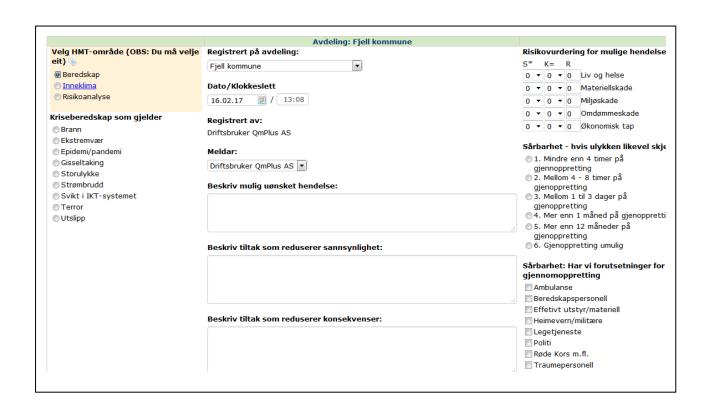
Se nedenfor: Eget tekstfelt hvor deltakerne kan beskrive gjenopprettingsfasen.

Et nytt valg i venstre spalte (gul bakgrunn), gir nye kategorier oppgaver og hendelser:

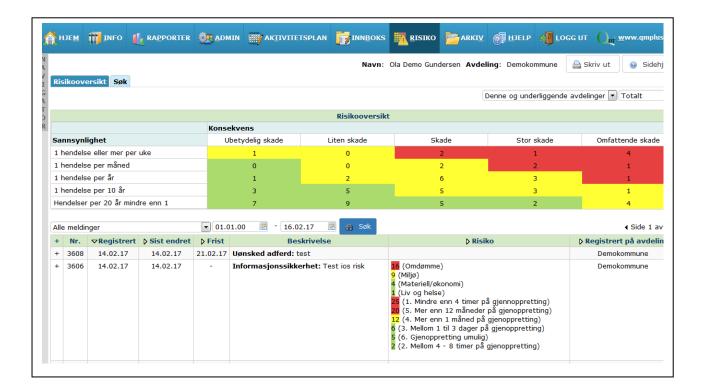

RESULTATER finner du i en samlerapport under arkfanen RISIKO

Klikk på en linje i tabellen for å revidere analysen (gjøres årlig). Full sporbarhet i alle tidligere analyser og revisjoner.

Hvordan legger jeg en oppsummert rapport tilgjengelig for alle ansatte?

Se nederst i skjermbilde, klikk på «Vis som pdf»

Da dukker det opp et nytt skjermbilde i bildet.

Du kan velge mellom en kort-versjon av rapporten (ca. 1 linje pr. analyse), eller en fullstendig rapport som har alle data fra analysen, ca. en analyse pr. A4 side. Se neste side.

Alternativer for rapporter Velg rapporttype og hva den skal inneholde			
Vis oversiktsrapport			
 Vis fullstendig rapport i .pdf format I .docx format Inkluder tittelen Inkluder virksomhetens logo Sakshistorikk Inkluder risikotabell(er) Skru av risikofarge i meldingslisten Vedlagte bilder Inkluder tilknyttede tiltak Vis en sak per side 	◎ i .doc format	○ i .odt format	

NOTATER:

VEDLEGG til avsnittet: Hvordan starter vi?

- 1. Vi ber kunden gi oss virksomhetens OPPGAVER (hva skal leveres?).
- 2. Vi ber kunden inndele oppgavene i Hovedoppgaver og tilhørende Deloppgaver.
- 3. Hvis disse oppgavene må utføres i en bestemt rekkefølge, ber vi om at de nummereres.
- 4. Sett navn på mulige uønskede hendelser som tilhører oppgavene.

Eksempel fra Kvinesdal, Lønns- og personaloppgaver:

Hovedoppgaver personal og lønn

Hovedoppgaver	Deloppgaver	Mulige uønskete hendelser
HR-management	Rekruttering, ansettelse, oppfølging, endringer, avslutning av arbeidsforholdet, arbeidsrettslige vurderinger. Strategisk HR. Rådgivning og veiledning.	Brudd av ansettelsesreglement. Brudd i informasjonsflyt.
Lønn og utbetaling	Registrering og utbetaling av lønn, fraværsregistrering, reiseregninger, avstemning, turnus, sykepenger (refusjon), pensjon, A-melding med mer. Rådgivning og veiledning.	Feil utbetaling av lønn eller godtgjørelser. Sykemeldinger kommer for sent.
HMS-arbeid	HMS-system, HMS-rutiner, oppfølging av HMS-saker, AMU, AKAN, IA, arbeidsmiljøutvikling. Rådgivning og veiledning.	Feil/skader på grunn av manglende opplæring i HMS.
Lov og regelverk HA / HTA	Drøftinger / forhandlinger inkl. Iønnsforhandlinger. Samhandling/dialog med TV. Rådgivning og veiledning. Interne rutiner og retningslinjer, utarbeidelse og revisjon av styrende dokumenter	
Organisasjonsutvikling	Innovasjon, omstillingsarbeid, arbeidsgiverstrategi, kompetanseutvikling, lederutvikling. Rådgivning og veiledning.	
Pensjon og forsikring	Enkel rådgivning, søknader	

Kategoriseringer av oppgaver: Vanskelig å skille mellom mål og oppgave.

Det er et mål å skape trivsel og trygghet (kan beskrives i en prosedyrer).

- Utfordringene er: Hva heter de konkrete oppgavene som qjør det trivelig og trygt?
- SVAR: Oppgaven er å ansette kvalifiserte personell, sikre kompetanseheving / opplæring,

Det er et mål å oppfylle IK-matforskriften. (kan beskrives i en prosedyre)

- SVAR: Oppgavene er å lage mat, servere mat, kontrollere temperaturer i kjøleskap, frysere og oppvaskvann.
 - ... slik at ikke pasienter blir matforgiftet (MUH), får diaré, blir syke.

Øvelse: Hva er Mål og hva er konkrete OPPGAVER her:

Hovedoppgavene i Helsestasjon og skolehelsetjeneste:

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten skal:

- fremme psykisk og fysisk helse,
- fremme gode sosiale og miljømessige forhold,
- forebygge sykdommer og skader

Helsestasjons- og skolehelsetjenesten skal drive helsefremmende og forebyggende arbeid:

- innen kommunens helsestasjon for barn og ungdom,
- for gravide som går til svangerskapskontroll i tilknytning til helsestasjon
- i helse- og omsorgstjeneste i grunnskoler og videregående skoler som omfattes av opplæringsloven og privatskoleloven.

(Forskrift om kommunens helsefremmende og forebyggende arbeid i helsestasjons- og skolehelsetjenesten)

Deloppgaver:

- 1. Svangerskapsomsorgen
 - a. Helseundersøkelser
 - b. Rådgivning
 - c. Samlivs- og foreldrevegledning,
- 2. Helsestasjons- og skolehelsetjenestens tilbud
 - a. Helseundersøkelser
 - b. Forebyggende sosialt arbeid
 - c. Hjemmebesøk
 - d. Bistand i foreldremøter på skoler
 - e. Habilitering av barn og ungdom (spesielle behov)
- 3. Familiekonsulent-tjeneste
 - a. ?
- 4. Psykolog
 - b. se neste side
- 5. Flyktningehelsetjeneste
 - a. ?

Eksempel fra psykisk helsetjeneste for rusmisbrukere:

Kommunens psykiske helsearbeid omfatter disse hovedoppgavene:

- forebygging,
- utredning og behandling,
- rehabilitering, oppfølging,
- psykososial støtte og veiledning.

Deloppgaver:

- 6. Tilgjengelighet til og bistand/ oppfølging i egen bolig (Praktisk bistand og opplæring)
- 7. Samtaler, veiledning
- 8. Terapi, behandling (Kognitiv terapi)
- 9. Sosialt fellesskap og meningsfylte aktiviteter. (Dagtilbud dagsenter)
- 10. Medisinutdeling
- 11. Bemannet bolig for mennesker med alvorlig psykisk lidelse og rus
- 12. Samarbeid og brukermedvirkning

Uønskede hendelser knyttet til deloppgavene:

- 13. Trusler
- 14. Vold (slag, spark, spytting)
- 15. Innbrudd (tyveri av medisiner)
- 16. Gitt medisin til feil bruker evnt gitt feil dose (medisinavvik)
- 17. Sprøytestikk
- 18. Smittefare
- 19. Brann (bemannet bolig, dagsenter)

NOTATER:

